

gelisatiearbeid massa te doen. lende en geloof, krachtig werkt, in Christus veel dit aan mogen tie of iawendige Kerk uitgaat, gen heeft. Het Indle een der zendig onder lenen is, dat de het beeld eenen rk moest wezen. Indien iets de keerig heeft ge- roevige gestalte, ich vertoonde l er kracht uit- diling, die de uk terug roept, kunnen wijzen t een moeder in zoekt en troost kung hun brengt, r hun ziel, die gen hen meer van hardsche meerde Kerken en zwakheid, a, toch iets van gerealiseerd, en van zulk een n meer kracht zending van naar massaliteit ijke eenheid en der geloovigen

um zeer, dat ook Kerken in den opgestaan, die wendige zending was hun arbeid en de hand aan ad in de voren nden akker ont- fpreekt, heb- l vragen daarbij en, vragen van schen aard. In iendige zending diezelfde vragen lese arbeid was uitstrekke; wat brengen en wat welke hand er e getuistuerde es van de Kerk rk moest geleid at deze arbeid orden aan vrije initiatief; vragen deze inwendige aken en welke aden gebruikt n heeft men in voord gekocht, onover richting, gen wordt een ven. Bovenal, eformeed; de id zijn getrok- therschen waren materiaal deze en in theore- t, de inwendige niet eenvoudige tsche zendingen- oost rekening n Hollandschen met onze Gere-

Gereformeerde Jachin" in ver- eerd Tractaat- initiatief hebben Gereformeerde is Comité voor werden aange- voorzitter, Da. eer, 2e voor- te Weesp, te eener Geref. retaris, en W. enningmeester. en worden te 8 en Woens- ij het Vondel- fteraten worden emeen leiding Prof. Dr. H. i begrip en de gelisatie, Prof. e roeping der elisatie en Prof. e te methode llen er sectie- en, waarin de den Evange- stadszending, ilitairen, lecr- asia, studenten Het volledige van Februari mité zond een neerde Kerke- vaardigden te lere personen an het congres cht vóór 25 ven aan. De ies zal zooveel amsterdam is astvrijheid en i naam hoog

res te houden, naar we ver- eming groot t men sulke e, en te hebben i bezetting en ht ontstoken e nieuwe ter- ondoekt, en

menige verbetering in de methode werd er aangebracht. Zij ook dit eerste Amster- damsche congres zoo rijklijk gezegend en worde de bede van het comité vervuld, dat dit congres dienstbaar moge zijn om het magtige probleem der evangelisatie, zoowel theoretisch als praktisch, iets nader tot de goede oplossing te brengen.

Ouders of getuigen?

II.

Het geval, dat ouders, die zelf nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, met hun kindeke ten doop komen, is een abnormaal geval, dat in een Kerk, waarin men naar de ordinaantien des Heeren leeft, eigenlijk niet moest voorkomen. Niet het feit, dat deze ouders voor hun kind den doop begeeren, is af te keuren, maar wel dat zij, die de weldaden van het genadeverbond voor hun kind begeeren, weigeren voor hun eigen persoon aan den elsch van datzelfde genadeverbond te voldoen. Daardoor brengen ze de Kerk, die voor de heiligheid der sacramenten te waken heeft, niet alleen bij het Avondmaal, maar ook bij den Doop, in moeilijkheid. Gemakkelijk is de vraag dan ook niet te beantwoorden, hoe de Kerk in zulke omstandigheden te handelen heeft, en er behoort groote wijsheid en voorzichtigheid toe, om hier het juiste antwoord te vinden. De regelen, die onze Gereformeerde Kerken op grond van Gods Woord voor de bediening des Doops hebben gesteld en die ook aan ons kostelijk Doopsformulier ten grondslag liggen, zijn op zichzelf klaar en duidelijk genoeg en leveren onder gewone gevallen geen bezwaar op. Waar menselijke zonde echter de verhoudingen schreef trekt en daardoor wan toestanden in de gemeente ontstaan, kunnen de gewone regelen niet toegepast worden. De abnormale toestand dwingt tot abnormale maatregelen. Zoo is het op elk gebied van het leven, en zoo is het ook hier. Het zijn alleen de Principienreiter, die met de werkelijkheid van het leven geen rekening willen houden en niet verstaan, dat wel tegen stroom opvaart, ook de kunst van lavenen moet verstaan.

Maar ook al heeft de Kerk voor zulke abnormale gevallen buitengewone maatregelen te nemen, toch is en blijft het elsch, dat ze deze abnormale verhoudingen niet goedkeure of ijke, maar duidelijk doe uitkomen, dat zij ze slechts tolereert en duldt om erger kwaad te voorkomen. Het kan zijn dat ge een dwingeland, die zich van het gezag in uw land heeft meester gemaakt, tijdelijk moet gehoorzamen, maar ge erkent hem daarmede niet voor uw wettigen heer, en ge zult niet rusten, voordat het wettige gezag weer in eere hersteld is. En zoo is het ook hier. De positie van volwassen personen, die weigeren tot belijdenis des geloofs te komen en toch lid der Kerk willen blijven, is een onwettige en valsche. De Kerk mag om verschillende oorzaken zulke leden een tijdlang dragen, maar ze mag nooit de positie van zulke leden ijken als een *wettige*. Toestanden als in de verschillende Kerken in Amerika voorkomen, waar men officieel naast den engeren kring van Avondmaalsgangers nog een ruimeren kring heeft van zoogenaamde „doopleden“, die zelfs allerlei kerkelijke rechten bezitten, en wier positie kerkrechtelijk als volkomen normaal wordt beschouwd, mogen in onze Gereformeerde Kerken niet voorkomen. Waar zulke volwassen doopleden gevonden worden in onze Kerken, dient de Kerkeraad altoos weer een protest te laten uitgaan tot de consensie derzulk, om hen te vermanen en te onderwijzen, dat hun positie niet deugt, dat ze op een verkeerdere weg zich bevinden, dat ze of tot belijdenis des geloofs moeten komen of niet de Kerk moeten breken. De Synode van Amsterdam, die aan de Kerken advies gaf, hoe met den doop der kinderen van zulke ouders te handelen, heeft daarom uitnemend gedaan met aan hare beslissing den ernstigen raad te laten voorafgaan, dat de Kerkeraad zonder ophouden moeten arbeiden om zulke leden er toe te brengen, dat zij als nog belijdenis des geloofs zullen afleggen. En even wijs en verstandig handelde de Synode, door voor zulke ouders niet een ander doopsformulier met gewijzigde doopvragen vast te stellen, waardoor toch weer de positie deser doopleden officieel zou geijkt worden, maar zulke maatregelen te nemen, waardoor en deze ouders de gehele gemeente zouden gevoelen, dat de positie deser ouders niet deugt. Gewelgerd mocht de doop aan hun kinderen niet; als zaad des verbonds hadden die kinderen op den doop recht en dat recht mocht hun om de zonde hunner ouders niet onthouden worden. Maar tegelijk moest klaar en duidelijk uitkomen, dat deze ouders niet in den geoordeenden weg tot den doop kwamen, en daarom moesten ze doopgetuigen stellen. Zoo heeft de Synode gemeend eenzijdig aan de barmhertigheid Gods, die trots de zonde der ouders zich over het zaad des verbonds ontfangen wil, geen perken te moeten stellen, en toch duidelijk te doen uitkomen, dat ze den zondigen toestand, waarin deze ouders leefden, niet goedkeurde. Ze mochten hun kinderen wel ten doop brengen, maar ze mochten zelf daarbij niet optreden als *volgerekende* leden der Kerk. En indien daarin voor deze ouders iets krenkends schuilt, zoo ligt de schuld daarvan niet bij de Kerk, die bij den doop van zulke kinderen nadere waarborgen eischt, maar bij de ouders zelf, die weigeren belijdenis des geloofs af te leggen. Hoezeer de Synode, ten einde onnosdijg uitstel van den doop te voorkomen, bereid was met de wenschen deser ouders rekening te houden, voorzoozel deze bilijk en rechtvaardig zijn, ze mocht voor het argument: we willen ons niet onder curatele laten stellen

en daarom weigeren we doopsgetuigen te laten optreden, niet uit den weg gaan. Wie nog altoos als een „onmondige“ optreedt, heeft het aan zich zelf te wijten, wanneer de Kerk hem dan ook als een „onmondige“ behandelt en hem voor de opvoeding zijner kinderen onder voogdij schap stelt.

Evenals de Synode van Amsterdam in haar besluit deed, wenschen ook wij daarom op den voorgrond te stellen, dat voor alle dingen de Kerkeraden arbeiden moeten, om deze ouders te bewegen tot belijdenis des geloofs te komen. De Kerk van Christus is naar luid onzer belijdenis de vergadering der ware Christgelooovigen, en wie tot de gemeente behooren wil en haar voorrechten wil deelen, behoort daarom als gelooovige zich te openbaren. Over het innerlijke van het hart heeft de Kerk daarbij niet te oordeelen; ze kan dit niet, omdat God de Heere dit voor haar verborgen heeft en elke poging om toch een oordeel te vellen over iemands verborgen staat voor God, op zelfmisleiding zou uitloopen. Maar wel heeft de Kerk niemand tot haar gemeenschap toe te laten en als haar lid te erkennen, die niet belijdenis doet van zijn geloof en die belijdenis door een godzalig leven bevestigt. Zoo hebben de Apostelen niemand tot den doop, die het teken was van de inlijving in de Kerk, toegelaten, dan die beled in Christus te gelooven. Zoo hebben onze vaders in de vragen vóór het Avondmaalformulier gezegd, dat alle degenen, die zich tot de gemeente Gods eerst begeven, vooraf onderwezen moeten worden in de hoofdstukken der Christelijke leer en deze hoofdstukken moeten „bekend en beleden hebben“. En niet alleen dat Gods Woord en onze Belijdenis dit eischt, maar ook kerkrechtelijk volgt het uit den aard van de gelustituatie der Kerk. De Kerk is de vrijwillig aangegaane gemeenschap van de gelooovigen, die door belijdenis des geloofs en door zich te onderwerpen aan de kerkelijke tucht, tot een gemeente zich aansluiten, gelijk Voetius het uitdrukt, en niemand kan dus lid worden van deze gemeenschap, die niet aan deze eischen heeft voldaan.

Had men een Kerk van louter volwassen personen, zooals bij een Kerk die pas uit de Heidenen ontstaat door de bediening des Evangelies, dan zou dit geen de minste moeilijkheid opleveren. Tot deze Kerk zou dan niemand behooren, dan die vooraf belijdenis des geloofs heeft afgelegd. De moeilijkheid ontstaat eerst, wanneer uit deze gelooovige leden der Kerk kinderen geboren worden. Hier treedt nu de belofte van het Genadeverbond op, dat God niet alleen de God der gelooovigen, maar ook de God van hun zaad zijn wil. Evenals onder het Oude Verbond de kinderen des Verbonds tot Israël gerekend werden en het teken des Verbonds ontvingen, zoo hebben ook nu de kinderen der gelooovigen, omdat ze tot het volk Gods gerekend worden, het teken des Verbonds te ontvangen. Door dat teken wordt ook hun verzegeld, dat ze in de Kerk van Christus zijn ingelijfd, en de Kerk kan en mag daarom niet anders dan ook deze gedoopte kinderen als lidmaten der gemeente beschouwen. Ons doopsformulier legt daarop bij den kinderdoop zelfs allen nadruk, want het vraagt aan de ouders, of ze erkennen, dat deze kinderen als *lidmaten der Kerk* behooren gedoopt te worden.

Schijnbaar ontstaat daardoor in de Kerk, zooals ze zichtbaar optreedt, een inconsequentie. Enerzijds heet de Kerk de vergadering der gelooovigen en eischt de Kerk daarom van ieder, die lid wil worden, dat hij belijdenis des geloofs zal afleggen. Zelfs wordt dit afleggen van de belijdenis des geloofs genoemd als uitdrukkelijke voorwaarde voor wie „zich tot de Gemeente Gods eerst begeven“, en daarmede de indruk gegeven, alsof ze vóór dien tijd nog niet „tot de Gemeente Gods“ behoorden. En anderzijds belijdt deze zelfde Kerk, dat ook de kinderen der gelooovigen lidmaten der Gemeente Gods zijn en op dien grond den doop behooren te ontvangen. Een inconsequentie, die alleen zou kan worden opgelost, gelijk onze beste Theologen dat steeds hebben gedaan, door onderscheid te maken tusschen de hebbelijkheid en de dadelijkheid des geloofs, of gelijk Calvijn het noemde, het zaad des geloofs en de vrucht daarvan. Het zaad des geloofs kan op wonderbaarlijke wijze door God Almachtig in het hart van het kind worden ingeplant, en zulk een kindeke dat door het geloof in Christus is ingelijfd, behoort daarom tot de Gemeente van Christus. Dat zulk een pasgeboren kindeke dat geloof nog niet belijden kan, spreekt wel vanzelf, maar in de plaats van deze belijdenis des geloofs door het kindeke zelf, komt God de Heere dan in Zijn Woord om ons te verzekeren, dat Hij dit kind tot zijn kind heeft aangenomen. Zoo beleden het onze Gereformeerde Kerken in den oudsten Nederlandschen Catechismus, want op de vraag: waarom wordt het geloof en de mondelinge belijdenis niet desgelijks van de kinderen der gemeente geëischt, eer zij gedoopt wierden? werd geantwoord: overmits dat de gemeente van hare zaligheid veel zekerder getuigenis heeft uit den Woorde Gods dan men uit de belijdenis der volwassenen hebben kan en hun aangebooren zwakheid (door welke zij niet gelooven noch belijden kunnen) die wordt hun niet toegerekend, om Christus wille, in welken zij gezegend, dat is heilig, gerecht, zuiver en *geloovig* gerekend worden niet minder dan de volwassen gelooovigen“. Meer dan deze klare en duidelijke uitspraak halen we thans niet aan. Ze is volkomen voldoende om te laten zien, hoe onze vaders de grondgedachte, dat de Kerk de vergadering der Christgelooovigen is, handhaafden, ook waar ze de kinderen door den doop in de Kerk opnamen. Want deze kinderen der gelooovigen, al konden ze nog niet dadelijk

gelooven en dat geloof belijden, moesten toch gerekend worden gelooovig te zijn.

Maar al is hiernede de moeilijkheid ondervangen, dat de gemeente uit gelooovigen bestaan moet en toch tot de gemeente ook de kinderen der gelooovigen behooren, omdat de Kerk deze kinderen krachtens het Verbond der genade voor „gelooovigen“ te houden heeft, het spreekt wel vanzelf, dat bij het opgroeien deser kinderen de waarheid der onderstelling dan ook blijken moet. Zoolang ze nog kinderen zijn en door hun „aangeboren zwakte“ of, gelijk de oudste Catechismus het letterlijk uitdrukt, „aangeboren krankheid“ hun geloof nog niet belijden kunnen, kan de Kerk naar het oordeel der liefde hen op grond van het Verbond der genade, waarin ze geboren zijn, voor gelooovigen houden, maar als ze opwassen, moet de waarheid hiervan door hun belijdenis en wandel blijken. Indien het „zaad des geloofs“ in hun harte is, dan zal het ook vrucht dragen. Het is onmogelijk, zegt onze Catechismus, dat wie Christus door een waarachtig geloof is ingeplant, niet vruchten der dankbaarheid zou voortbrengen, en zeker is een der voornaamste vruchten des geloofs, dat we den naam van Christus belijden ook voor de menschen. Daarom heeft de Kerk het volste recht van een legelijk, die als kind in haar midden gedoopt is, te eischen, dat hij, tot jaren des ondersheids gekomen, ook belijdenis des geloofs zal afleggen.

De beschouwing alsof dit afleggen van belijdenis des geloofs zou moeten worden overgelaten aan ieders inzicht, is dus onjuist, gaat in tegen Gods Woord en onze belijdenis. Tot een helden, die buiten de Kerk geboren is, kan die elsch niet gebracht worden. Wel kan krachtens het recht, dat God Almachtig als Schepper op ieder mensch heeft, tot hem de elsch eisch gebracht worden van boete en bekeering, van een breken met de afgoderij en een komen tot het geloof in den waarachtigen God; maar van een elsch op grond van het genadeverbond is hier geen sprake, want die helden is vervreemd van het burgerschap Gods en staat buiten het Verbond. Maar van een legelijk, die in Sion geboren is, mag en moet geëischt worden, dat hij den eed van trouw aan zijn wettigen Koning zal afleggen. Evenals we als burger van ons land geboren worden en als zodanig reeds gehoorzaamheid verplicht zijn, maar toch, wanneer we volwassen worden en in dienst van de Koningin optreden, van ons de eed van trouw wordt gevraagd, zoo is het ook hier. Ons doopsformulier zelf wijst ons daarop. Want dat formulier teekent wel eerst de heerlijke weldaden, die God in den doop ons toebereikt en verzegelt, maar laat daarop volgen: overmits in alle verbonden twee deelen (of gelijk we nu zouden zeggen partijen) begrepen zijn, zoo worden wij ook wederom van Godswege door den Doop vermaand en *verplicht* tot een nieuwe gehoorzaamheid, al dat wij dezen eenigen God, Vader, Zoon en Heiligen Geest, aanhangen, betrouwen enz. De voorstelling, alsof een gedoopte op later leeftijd nog geheel vrij zou staan, nog te kiezen zou hebben, alsof het nog van zijn wil zou afhangen om lid der Kerk te worden, is met onze belijdenis lijnrecht in strijd. Het Verbond der genade, waarin hij is opgenomen, *verplicht* hem. Het verplicht hem, gelijk ons Doopsformulier zegt, „de wereld te verlaten en in een Goddallig leven te wandelen“. En precies dezelfde uitdrukking wordt bij de openbare belijdenis des geloofs gebruikt, want met duidelijke terugslag op het Doopsformulier wordt daar van hen die ten Avondmaal zullen gaan, de belofte gevraagd, „of zij zich voorgenomen hebben de wereld te verlaten en een *nieuw Christelijk leven te leiden*“. Wie tot jaren des ondersheids is gekomen moet openlijk verklaren voor de gehele gemeente, dat hij deze verplichting, die de doop op hem legt, ook vrijwillig en bewust aanvaardt en haar met hulp van Gods genade volbrengen zal. Eerst dan kan hij in vollen zin als een gelooovige worden beschouwd en tot het Avondmaal worden toegelaten.

DR. H. H. K.

Uit de Pers.

In *Bloemen en Vrucht* schreef Mej. H. S. S. Kuyper het volgende stukje onder den titel „Siemen des Tijds“:

Er zijn... vele soorten van stemmen in de wereld en geen derzelve is zonder stem.

I Kor. XIV: 10.

Zwakke stem..... Sterke stem. Wat beweert ge toch? Ik kan u niet verstaan. Zwakke stem. Ik zeg, dat gij misleidt en dat de menschen niet naar u luisteren moeten. Sterke stem (lachend). Bepaald vermakelijk! Maar dan zult ge toch wat harder dienen te spreken. Met zoo'n misrabel geluidje bereikt ge niemand. Zwakke stem. Ik kan niet harder spreken. Ik ben zwak. Sterke stem. Waarom spreekt ge dan? Zwakke stem. Omdat God zegt: *doe uw stem hooren*. Sterke stem. Gij raast. Zwakke stem. Ik doe, wat ik kan. Sterke stem. *Gij kunt niet*, en daarom moest ge zwijgen. Zwakke stem. Als ik zwijg, spreekt gij alleen. Sterke stem. Ge hebt geen recht tot meespreken. Alleen wie het hoogste brengt, mag spreken. Zwakke stem. Ik breng het hoogste.... Sterke stem. Gij liegt. Ge weet zelfs niet, wat het hoogste is. Zwakke stem. God is het hoogste. Sterke stem. De kunst is het hoogste. Zwakke stem. Neen, want God staat boven de kunst. Sterke stem. Onzin! Er kan niets boven de kunst staan. Zij is soeverrein en almachtig. Zwakke stem. De kunst is een schepsel Gods. Zij is feilbaar. Zij kan zondigen. Sterke stem. Zulk gewauwel is heilighetennis. Kunst en zonde hebben niets met elkaar uitstaande. De moral is voorhet plebs, de kunst is voor... ons. Zwakke stem. De moral is Gods gebod, en Gods gebod gaat over al het werk Zijner handen.... ook over de kunst.

Sterke stem. Zwijg toch, als ge niets beters te zeggen hebt. Ge maakt de menschen ongelukkig met die domineespraken.

Zwakke stem. Ik spreek na, wat God geopenbaard heeft.

Sterke stem. Ge moogt zeggen, wat ge wilt, als ge de kunst maar niet aanraakt. *Geef ons kunst*, en we zullen u als onze gelijken erkennen.

Zwakke stem (flusterend). Dat kunnen we nog niet.

Sterke stem (bulderend). Zwijg dan! Laat ons allden spreken! *Wij* geven kunst, bij ons zijn de kunstenaars! Waag dat te ontkennen.

Zwakke stem (met een klank als van weening). Wat gij nu zegt is waar.

Sterke stem. Erken dan, dat *wij* de priesters zijn, die den menschen schoonheid brengen!

Zwakke stem. Gij brengt den menschen gif in schoone vormen.

Sterke stem. Wat, gif! De kunst kan geen gif brengen, want de kunst doodt het gif.

Zwakke stem. De kunst kan giftaantrekkelijk maken. Ziedaar waarin zij feilen kan, en meer dan feilen: zij kan de menschen met een lach op de lippen en schijn-vreugde in 't hart leiden naar de hel.

Sterke stem. Uw wanwijze levensopvatting, dat is de hell! Wij kunnen niet leven zonder kunst.

Zwakke stem. Het is beter te leven zonder kunst, dan zonder God. Het is beter schoonheid te derven, dan schoonheid te minnen, die het verachten van Gods geboden vergoelikt — ja verheerlijkt.

Sterke stem. Amen, amen. U moest domineespraken, en pre-ee-ken! Beter dan meespreken over dingen, waar ge niets — verstaat ge — *niet* geen verstand van hebt.

Zwakke stem. Ik zal spreken. De nood is mij opgelegd.

Sterke stem. Nood? Er is geen nood in een land, waar de kunst bloeit. Gij zijt onmachtig, aan dien bloei iets af of iets toe te doen.

Zwakke stem. Ik weet het, maar al wel. Maar er is nog iets anders behalve kunst alleen. Er zijn ook menschen, gezinnen, kinderen mijns volks. Niet om de kunst, maar om hunnentwille wil ik spreken.

Sterke stem. En wat gaat ge dan al zoo wauwelen?

Zwakke stem. Ten eerste kan ik waarschuwen tegen uw lokkende woorden en tegen den verleidelijken klank uw stem.

Sterke stem. 't Zal u niet baten! Mijn woorden zijn schooner dan de uwe. Mijn stem is krachtiger dan de uwe.

Zwakke stem. En nog iets: wie naar mij luistert, luistert dan niet naar u.

Sterke stem (hoonend). Wat een ambitie bij zoo'n onmachtig geluid!

Zwakke stem. Al ben ik niet meer dan de stem der dochter Sions, die hijgt — ik kan niet zwijgen.

Sterke stem. En weet ge, hoe 't u gaan zal? Ge zult uitgelachen worden, men zal u den rug toekeren. Dan zult ge vergeefs de stem verheffen, want niemand zal meer naar u luisteren. En dan, eindelijk, zult ge *zwijgen*.

Zwakke stem. En weet ge, hoe 't u gaan zal? — De Heere zal Babel verstoren en zal de grootsche stem uit haar doen vergaen.

Sterke stem — schaterlacht.

Zwakke stem. Mijnne stem is tot Gode....

Officiële Berichten.

Art. 11 en 13 K.O.

Aanvragen, inzake bovenstaande artikelen, in Zuid-Holland, Z.-Ged., in te zenden voor 1 Maart e.k. bij

Ds. M. H. K. Mol, *scr.-gen.*

Zwartewaal, 10 Februari 1913.

Kort verslag van de vergadering der classis 't Heitogenbosch, gehouden op 30 Jan. 1913.

1. Ds. de Vries opent de vergadering, laat singen Ps. 123:1, leest Ps. 119:105—112 en gaat voor in gebed.

2. De credentiale-brieven worden nagelien. Alle kerken zijn vertegenwoordigd, uitgezonderd Heusden en Helsenaveen. Twee kerken zouden één afgevaardigde, terwijl Veere een onderling oud en een diaken, aan wien keurstem werd verleend.

3. Daar Ds. Dekker, die naar toerbeurt praesies had moeten zijn, wegens ongesteldheid niet tegenwoordig is, wordt het moderamen als volgt geconstitueerd: Ds. de Vries, praesies, Ds. Buumelkamp, assessor, Ds. van der Zanden, scriba.

4. De notulen der vorige vergadering en die der buitengewone vergadering van 26 Nov. worden gelezen en goedgekeurd.

5. Ingekomme is: een schrijven van een lid der kerk van G.-Gr. Zal worden beantwoord.

6. Bij de rondvraag naar art. 41 K.O. vraagt de kerk van G. advies in een tuchtraak. Na aanpale bespreking benoemt de classis, op verzoek van den Kerkeraad van G., een commissie om den Kerkeraad van G. bejubelzaam te zijn genoemde zaak tot een goed einde te brengen.

7. Uit de mededeelingen omtrent den Evangelisatiearbeid, voor soover die althans gedaa konden worden, blijkt, dat deze arbeid goeden vooruitgang heeft.

8. De classic, questor, br. Both, brengt zijn jaarverslag uit. Hem wordt dank betuigd voor zijn nauwkeurig beheer.

9. De vacante-beurten worden aldus geregeld: Tuborg en 's-Gravenmoer zullen zorgen voor Helmond, en Vrijhoeve voor Helsenaveen.

10. Enkele br. vragen en verkrijgen inlichtingen, waarom deze vergad. 14 dagen over tijd gehouden is. De volgende vergad. — die D.V. 16 April gehouden zal worden — zal door de roepende kerk van Den Bosch op tijd worden bijeengeroepen.

11. Collecten en quota worden gelid, waarna de vergadering door den praesies wordt gesloten. De assessor gaat voor in gebed.

Namens de classis:

G. VAN DER ZANDEN, scriba.

Korte notulen van de vergadering der classis Gorinchem van Geref. Kerken, op 5 Februari 1913.

1. De vergadering wordt op gebruikelijke wijze geopend.

2. De credentiale worden voorgelezen. Aan een diaken wordt keurstem verleend.

3. Het moderamen bestaat uit de DD. Zwiers, praesies; Milo, scriba; Steinhart, assessor.

4. De praesies spreekt de blijdschap der vergadering uit over het blijven van Ds. Milo in de classis, wijl hij voor het beroep naar Tienhoven bedankte.

5. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

6. Enkele kerken, die tot hertoe nog niets deden voor de medische zending, zeggen hunne bijdragen toe. Eene kerk hield hiervoor een afzonderlijke collecte, die afgedragen werd.

7. Deputaten in de vorige vergadering benoemd, om in deze rapport uit te brengen over de uitgave van een Classikalen Kerkbode, voldoen hieraan. Zij worden geconstitueerd. Aan een natuurlijke clams zal over samenwerking in deze zaak een schrijven worden gericht.

8. Bij de rondvraag naar art. 41 K.O. worden de vacante kerken opgewekt om met het roepingswerk voort te varen. Aan eene kerk wordt advies gegeven.

9. De aanvragen der kerken om financiële hulp zullen, na breede bespreking, door de classis doorgeonden aan en gesteund worden bij de e.k. Particuliere Synode van Z.-Holland (Z. ged.).

10. De vacaturebeurten worden geregeld als volgt: Giesse Oud- en Nieuwkerk, Ds. Zwiers; Hardinxveld, DD. Lindeboom en Kapteijn; Noordeloos, DD. van der Vlies en Lo; Meerkerk, Ds. Bouwman; Lagerak, Ds. Steinhart.

11. De financiële zaken werden behandeld.

12. Naar het congres voor evangelisatie worden afgevaardigd Ds. Lindeboom en ouderling den Basten, primis; Ds. Kapteijn en ouderling van Tienhoven, secundis.

13. De korte notulen worden gelezen.

14. Op verzoek van den praesies eindigt de assessor met dankzegging.

Namens de classis,

J. J. STEINHART, *h. t. assessor*.

Buitenland.

Frankrijk. Gevolgen van de scheiding van Kerk en Staat ten opzichte van de ziekenverpleging.

Toen in Frankrijk de wet van scheiding van Kerk en Staat doorgedreven werd, was dit een teken voor de directie der groote stedelijke of Staatshospitelen om hun personeel te laci-neren, d. w. z. in plaats van geestelijk Roomsche lieftemeesters of diakonessen werden overal meisjes aangesteld, die in het ziekenverplegen een middel van bestaan zochten. De geestelijke zusters moesten overal het veld ruimen. Doch nu is na eenige jaren de toestand in de ziekenhuizen van dien aard geworden, dat zelfs zij die van hun vijandchap tegen de Roomsche Kerk geen geheim maken, den wensch uitspreken dat de geestelijke zusters weder als ziekenverpleegsters zullen worden aangenomen. Reeds besloot de bestuursraad van het hospitaal te Rouaan, aan de door het lekenpersoneel veroorzaakte wanorde en verwaarloozing der kranken een eind te maken. Eenstemmig, ook door de socialisten, werd het besluit genomen om de geestelijke zusters terug te roepen. „Wij zijn nu tot de ervaring gekomen, zoo sprak een radical lid van het bestuur zich uit, dat alleen de zusters hulp kunnen verleen“. Een Protestantisch arts voor de gevangelis van St. Lavarre te Parijs riep reeds eenigen tijd geleden uit: „Wij kunnen alleen rusten gebruiken“.

Gemeen Nieuws.

Veroordeld... om de Zondagschool te bezoeken. In de (Amerikaansche) Hope vinden wij het volgende bericht:

Maandagmorgen den 18den Nov. 11. stond een jongeling van 17 jaren voor den County-rechter Faucett in Brooklyn, N.-Y. Hij was schuldig bevonden aan misdaden, waardoor hij gevangenisstraf verdiend had. Rechter Gaucett echter meende te bespeuren, dat Frederik mogelijk nog gered kon worden. In plaats van den jongeling naar de gevangenis te zenden, sprak hij het volgende vonnis over hem uit:

„Frederik, ik vonnis u, om van nu aan totdat ge een-entwintig jaren oud zijt, elken Zondag naar de Zondagschool te gaan. De eerste maal, dat ge uit de Sabbatsschool blijft, zal ik u hier laten brengen en dan zal ik u naar de gevangenis zenden. Misschien denkt ge, dat dit een hard vonnis is, maar laat mij u zeggen, dat indien gij geregeld de Sabbatsschool bijgewoond hadt, gij niet voor mij als een misdadiger gestaan hadt vandaag.“

Thomas Farrington, ook een misdadiger, maar wat ouder dan Frederik, kreeg als straf om voor een bepaalden tijd geregeld naar de kerk te gaan.

Ongeveer zes jaren geleden stierf de man die zich de derde Elia noemde, Dowie, stichter van de Sion-City in N.-Amerika. Een voormalig ouderling van Dowie's secte, Burnette, beweerde na Dowie's dood, dat zijn gestorven meester slechts de voorlooper van den te komen Messias was. Dowie zou na 2500 dagen als de beloofde Messias wederkeren, om den mensch der ronds of den zoon des verhefs, d. l. Volvia, (die Dowie's werk in Sion City wist voort te zetten) te vernederen, op nieuw besit te nemen van zijn gelliefd Sion City, om van daaruit den scepter te xwaaien over de koninkrijken der aarde. — Maar nu zijn de 2300 dagen voorbij. Volvia heerscht nog in Sion-City en Dowie rust nog in zijn graf. Maar Burnette is daarover nog niet uit het veld gelagen. Hij beweert nu: „Het kan best zijn dat de Messias gekomen is. De Bijbel zegt immers dat hij komen zal als een dief in den nacht. Hij kan ook hier of daar vertoeven, zonder zich te openbaren.“

Volgens het kerkelijk jaarboek van den predikant Schneider zijn in 1910 uit de Roomsche kerk tot de Friusische Evangelische kerk overgegaan 6126 personen. Daarentegen gingen slechts 544 personen uit de Evangelische kerk tot de Roomsche over. Over geheel Duitschland gingen 8370 personen tot de Evangelische kerk over en 877 tot de Roomsche. Het is echter wel aan te nemen dat het aantal personen, die Roomsch werden, groter is, daar ambtelijke opgaven door Roomsche pastoren omtrent overgangen en verlaten van hun kerk niet versterkt worden. Bovenstaande cijfers zijn in elk geval gunstig voor de Evangelische kerk. Doch daartegenover staat het treurige feit, dat tengevolge van de „Austrittsbeweging“, die door de social-democraten zoo sterk gedreven wordt, er in hetzelfde jaar 1910 12256 personen de landkerk een scheidsbrief gaven, zonder zich bij eene andere kerkelijke gemeenschap aan te sluiten.

WINCKEL.

Door Kinderen.

HET GOEDE DEEL.

XXXIV.

NA VEEL DAGEN.

Tien jaren en meer zijn voorbijgegaan, sinds plaats vond wat in het laatste hoofdstuk is beschreven.

Veel was in dien tijd veranderd; 't mocht echter niet altijd heeten een keer ten goede. Wat echter ook was voorbijgegaan, de jammervolle dertigjarige oorlog duurde nog altijd voort.

Hadden de Denen vruchteloos getracht hun Protestantische geloofsgenooten in Duitschland afdoende te helpen, die Zweden hadden met meer geluk die taak overgenomen. Poogden keizer Ferdinand en hertog Maximilian van Beieren met geweld de Hervorming uit te roeien, de edele koning Gustaaf Adolf van Zweden besloot in Gods kracht dat heilloos werk te beletten. En dit mocht hem gelukken. Hij was het die Tuyl en Wallenstein, de beroemde keizerlijke veldheren tegenhield, en de legers der vijanden sloeg. Wel moest de nog jeugdige vorst in den strijd het leven laten, doch het pandsom zou niet in heel Duitschland zegevieren, en thans nam ook ons land, gelijk Frankrijk, deel aan den oorlog, die